
Istungidokument

B9-0396/2022

12.9.2022

RESOLUTSIOONI ETTEPANEK

komisjoni asepresidendi ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja avalduse alusel

vastavalt kodukorra artikli 132 lõikele 2

olukorra kohta Taiwani väinas
(2022/2822(RSP))

**Michael Gahler, Rasa Juknevičienė, Andrius Kubilius, Daniel Caspary,
Lukas Mandl**
fraktsiooni PPE nimel

**Euroopa Parlamendi resolutsioon olukorra kohta Taiwani väinas
(2022/2822(RSP))**

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse oma 21. oktoobri 2021. aasta soovitus komisjoni asepresidendile ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale ELi ja Taiwani suhete ja koostöö kohta¹,
  - võttes arvesse oma 7. juuni 2022. aasta resolutsiooni ELi ning India ja Vaikse ookeani piirkonna julgeolekuprobleemide kohta²,
  - võttes arvesse komisjoni ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja 16. septembri 2021. aasta ühisteatist ELi strateegia kohta koostööks India ja Vaikse ookeani piirkonnas (JOIN(2021)0024),
  - võttes arvesse julgeoleku ja kaitse strateegilist kompassi, mille nõukogu võttis vastu 21. märtsil 2022,
  - võttes arvesse G7 välisministrite 3. augusti 2022. aasta avaldust rahu ja stabiilsuse säilitamise kohta Taiwani väinas,
  - võttes arvesse komisjoni asepresidendi ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja Josep Borrelli kõnet ASEANi 29. piirkondlikul foorumil 5. augustil 2022,
  - võttes arvesse 5. augustil 2022 toimunud USA, Austraalia ja Jaapani kolmepoolset strateegilist dialoogi,
  - võttes arvesse ELi ühe Hiina poliitikat,
  - võttes arvesse kodukorra artikli 132 lõiget 2,
- A. arvestades, et Hiina Rahvavabariik (edaspidi „HRV“) korraldas 4.–10. augustil 2022 seitsmel Taiwani ümbritseval kindlaksmääratud alal ulatuslikke sõjalisi tulirelvadega õppusi; arvestades, et õppustel lasti välja kuni 11 ballistilist raketti, millest vähemalt viis lendasid üle Taiwani;
- B. arvestades, et HRV ballistilistest rakettidest maandus viis Jaapani majandusvööndis;
- C. arvestades, et 2. ja 3. augustil juhtis USA Esindajatekoja spiiker Nancy Pelosi viiest USA Kongressi liikmest koosneva delegatsiooni visiiti Taiwani; arvestades, et HRV väitel olid sõjalised õppused ja muud meetmed vastus sellele visiidile;
- D. arvestades, et täiemahuliste sõjaliste õppustega kaasnesid intensiivsed küberrünnakud

---

¹ ELT C 184, 5.5.2022, lk 170.

² Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2022)0224.

Taiwani ametiasutuste ja erasektori vastu;

- E. arvestades, et augusti algusest saadik on HRVst pärit sõjalised ja tsiviilotstarbelised droonid üha sagedamini tunginud Taiwani õhukaitse tuvastusvõõndisse (ADIZ), kusjuures mõned droonid lendavad üle Taiwani äärealade väikesaarte, näiteks Kinmeni;
- F. arvestades, et pärast õppusi on HRV jätkanud edasisi koolitusi ja sõjaettevalmistusi; arvestades, et alates 4. augustist 2022 on HRV sõjalennukid sisenenud Taiwani ADIZi rohkem kui 500 korda, ja neist üle 300 on ületanud keskjoone;
- G. arvestades, et olukord on endiselt pingeline ja HRV hävitajad on alates augusti algusest lennanud korrapäraselt üle Taiwani väina keskjoone, kahjustades pikaajalist olukorda kogu väinas;
- H. arvestades, et HRV näib püüdvat oma ülemäära agressiivset tegevust jätkata, mis halvendaks veelgi Taiwani väina praegust olukorda;
- I. arvestades, et vastuseks HRV taaskäivitatud provokatsioonidele on Taiwan teatanud, et suurendab oma sõjalist eelarvet aasta-aastalt rekordilise 586,3 miljardi Taiwani dollarini (19,5 miljardi euron);
- J. arvestades, et Austraalia ja Jaapan ning Ameerika Ühendriigid väljendasid ühisavalduses muret HRV hiljutise tegevuse pärast, mis mõjutab tõsiselt rahvusvahelist rahu ja stabiilsust, ning nõudsid tungival, et HRV lõpetaks sõjalised õppused viivitamata;
- K. arvestades, et HRV on hoidunud Taiwani territoriaalmere 12 meremiili pikkuse piiri rikkumisest, vaatamata väärinfokampaaniale, mille eesmärk oli väita vastupidist;
- L. arvestades, et pärast spiiker Pelosi juhitud USA Kongressi delegatsiooni visiiti peatas HRV kõnelused ja koostöö Ameerika Ühendriikidega kaheksas eri valdkonnas, sealhulgas dialoogid sõjalistes küsimustes ja kliimamuutuste teemal;
- M. arvestades, et HRV kehtestas pärast spiiker Pelosi visiiti Taiwanist pärit paljude põllumajandustoodete suhtes majandussanktsioonid;
- N. arvestades, et HRV on alates 2019. aastast rikkunud Taiwani ADIZi üha sagedamini; arvestades, et HRV on juba pikka aega tegutsenud nn hallis tsoonis, mis hõlmab majanduslikku sundi, küberründeid, desinformatsiooni ja mõjutusoperatsioone ning sõjaliste ähvarduste suurenemist, eriti seoses Taiwaniga;
- O. arvestades, et viimastel aastakümnetel on HRV suurendanud oma sõjalisi kulutusi ja ajakohastanud oma sõjaväge; arvestades, et HRV-l on maailmas suuruselt teine sõjaväeline eelarve;
- P. arvestades, et Hiina Kommunistliku Partei peasekretär Xi Jinping on korduvalt väljendanud kavatsust liita Taiwan Hiina Rahvavabariigiga, kasutades vajaduse korral selleks jõudu;
- Q. arvestades, et 2005. aastal võttis HRV vastu nn eraldumisvastase seaduse, mille

eesmärk oli suures osas hirmutada Taiwanit;

- R. arvestades, et HRVs hiljuti avaldatud valgust raamatust „The Taiwan questions and China’s Reunification in the New Era“ (Taiwani küsimused ja Hiina taasühinemine uuel ajastul) jäeti välja varem Taiwanile antud kinnitused tema tulevase staatuse kohta pärast nn taasühinemist, näiteks Hiina vägede saarele paigutamata või Hiina valitsuse töötajate saarele lähetamata jätmine;
- S. arvestades, et Hiina Kommunistlik Partei ei ole kunagi Taiwanit valitsenud;
- T. arvestades, et viimastel aastatel on kogu maailma parlamendidelegatsioonid külastanud Taiwanit sageli, ning arvestades, et sellised parlamentaarse diplomaatia raames toimuvad visiidid on demokraatlikes riikides levinud tava;
- U. arvestades, et Taiwanit väina konfliktil oleks katastroofiline mõju maailmamajandusele, arvestades Taiwanit kesksel rollil ülemaailmsetes tarneahelates;
- V. arvestades, et HRV on murdnud oma lubadusi austada Hongkongis demokraatlikke vabadusi ja on loobunud iseenda väljakuulutatud ideest „üks riik, kaks süsteemi“; arvestades, et negatiivsed sündmused Hongkongis on mõjutanud ka sisearutelu Taiwanis;
- W. arvestades, et ELi India ja Vaikse ookeani piirkonna strateegias märgitakse, et jõu demonstreerimine ja kasvavad pinged sellistes piirkondlikes kuumades kohtades nagu Lõuna-Hiina ja Ida-Hiina merel ning Taiwanit väinas võivad otseselt mõjutada Euroopa julgeolekut ja heaolu;
- X. arvestades, et HRV kehtestas Leedule ulatuslikud majandussanktsioonid ja surve pärast seda, kui Leedu oli nõustunud Taiwanit esinduse avamisega Leedus ning kavatsusega avada Taipei Leedu kaubandusesindus;
- Y. arvestades, et Taiwanit identiteedi tunne on Taiwanit elanikkonna seas viimastel aastatel tugevnenud, võttes arvesse HRV üha agressiivsemat positsiooni Taiwanit suhtes;
- Z. arvestades, et Taiwan on ühinenud ELi sanktsioonidega Venemaa vastu, ning arvestades, et nii Taiwanit valitsus kui ka selle rahvas on teinud Ukraina pagulastele märkimisväärseid annetusi;
- AA. arvestades, et Taiwan on olulises pooljuhtide tootmise majandusvaldkonnas ülemaailmne liider; arvestades, et ELi India ja Vaikse ookeani piirkonna strateegias rõhutatakse, et EL jätkab samuti tihedaid kaubandus- ja investeerimissuhteid partneritega, kellega tal ei ole kaubandus- ja investeerimislepinguid, näiteks Taiwaniga;
- AB. arvestades, et Taiwan on elujõuline demokraatia ja 23 miljoni inimese kodu; arvestades, et EL ja Taiwan on sarnaseid seisukohti jagavad partnerid, kellel on ühised väärtused, nagu vabadus, demokraatia, inimõigused ja õigusriik;
- 1. mõistab teravalt hukka alates 2. augustist 2022 korraldatud HRV sõjaliste õppuste enneolematu intensiivsuse Taiwanit väinas ning kutsub HRV valitsust üles hoiduma mis tahes meetmetest, mis võiksid destabiliseerida Taiwanit väina ja piirkondlikku

julgeolekut;

2. toonitab, et Taiwani väina praegust olukorda ei tohi jõuga ühepoolselt muuta;
3. kordab, et Taiwani väina stabiilsus on otseselt seotud Euroopa põhihuvidega säilitada piirkonnas julgeolek, jõukus ja vabadus;
4. väljendab oma vankumatut solidaarsust Taiwani rahvaga; avaldab Taiwani valitsusele ja poliitilistele liidritele tunnustust selle eest, et nad reageerisid HRV provokatsioonidele mõõdukalt ja vastutustundlikult;
5. keeldub laskmast end HRV Taiwani väinas või mujal korraldatud provokatsioonidest hirmutada või välja pressida;
6. kutsub HRV valitsust üles järgima rahvusvahelist õigust, sealhulgas ÜRO mereõiguse konventsiooni;
7. käsitab HRV sõjalisi õppusi provokatsioonina, mille eesmärk on testida demokraatlike riikide ühtsust ja otsustavust India ja Vaikse ookeani piirkonnas ning läänes; väljendab heameelt selle üle, et ELi liikmesriigid ja peamised partnerid, nagu Ameerika Ühendriigid, Kanada, Austraalia ja Jaapan, mõistsid HRV sõjalised õppused selgelt hukka, ning rõhutab, et meie ühtsus on keskse tähtsusega, et hoida ära HRV agressiooni ning säilitada Taiwani väinas rahu ja stabiilsus;
8. mõistab teravalt hukka asjaolu, et HRV ballistilised raketid on sihitud Jaapani territoriaalvetesse, ning peab seda enneolematuks eskaleerumiseks, mida rahvusvaheline üldsus peab nõuetekohaselt tunnustama ja käsitlema; väljendab oma poolehoidu Jaapanile ja avaldab talle täielikku toetust ning rõhutab sellega seoses, et piirkonna demokraatlikud riigid peavad jätkama HRV mõõgatäristamise taustal Taiwani toetamist, kuna rahu ja stabiilsus piirkonnas on kõigi huvides;
9. on kindlalt vastu HRV juhtkonna jõupingutustele kujundada praegune olukord sõjaliste õppuste ja korduvate provokatsioonide abil ümber enda kasuks; nõuab, et HRV austaks pikka aega väljakujunenud keskjoont ja hoiduks sekkumast Taiwani ADIZis ja tema majandusvööndis;
10. kutsub HRVd üles lõpetama kiiresti oma nn halli tsooni sõjalise taktika, sealhulgas küberründe- ja desinformatsioonikampaaniad ning sõjaliste ja tsiviilotstarbeliste droonide kasutamise, ning rõhutab, et kõik need tegevused aitavad kaasa ohtliku olukorra tekkele, ebakindlusele ja ebastabiilsusele;
11. mõistab hukka HRV otsuse peatada mitmesugused poliitilised dialoogid Ameerika Ühendriikidega, sealhulgas kliima- ja julgeolekuküsimustes, ning nõuab tungivalt, et HRV juhtkond naaseks diplomaatiliste standardite juurde, et vältida valearvutuste ja vigade ohtu, millel võivad olla katastroofilised tagajärjed;
12. väljendab muret selle pärast, et soovimatu viga või õnnetus võib põhjustada mitmesuguseid eskaleerivaid liigutusi; juhib tähelepanu vajadusele leida uusi viise usalduse suurendamise meetmete käivitamiseks Taiwani väinas, et vältida selliseid stsenaariume nagu need, mida me sel suvel nägime;

13. on kindlalt vastu olukorrale, kus HRV avaldab majanduslikku survet Taiwanile ja teistele demokraatlikele riikidele selles piirkonnas, samuti ELi liikmesriikidele, ning rõhutab, et selline tegevus ei ole Maailma Kaubandusorganisatsiooni eeskirjade kohaselt mitte ainult ebaseaduslik, vaid sellel on laastav mõju ka HRV mainele kogu maailmas ning see toob kaasa usalduse edasise kadumise HRV kui partneri vastu;
14. toonitab, et Taiwanil demokraatlikul saarel otsustab rahvas, kuidas nad soovivad elada ja kuidas nad soovivad jätkata oma suhteid Pekingiga;
15. nõuab, et EL jätkaks oma püüdlusi saada tõeliseks geopoliitiliseks osalejaks ja võtaks seetõttu tugevama rolli seoses olukorraga Taiwanis väinas ning India ja Vaikse ookeani piirkonnas tervikuna kooskõlas oma India ja Vaikse ookeani piirkonna strateegiaga; nõuab meie strateegiliste suhete edasist süvendamist sarnaselt meelestatud partneritega piirkonnas, eelkõige Jaapani ja Austraaliaga;
16. kordab, et mõistab selle hukka ja on pettunud, et HRV lõpetas enda väljakuulutatud põhimõtte „üks riik, kaks süsteemi“ elluviimise, kaotades Hongkongis demokraatia ja sõltumatu õigusriigi; tunnistab, et HRV on seega paljastanud oma tõelised kavatsused seoses edasise arengusuunaga, mis on vastuolus ülemaailmse sooviga vabaduse, inim- ja kodanikuõiguste, avaliku halduse vastutuse, hea valitsemistava, demokraatia ja üldsuse osalemise järele;
17. kutsub ELi liikmesriike üles suurendama oma majanduslikku ja diplomaatilist kohalolekut kogu India ja Vaikse ookeani piirkonnas, sealhulgas Taiwanis, ning tuletab meelde, et maailma strateegiline ja majanduslik raskuskese on nihkumas sellesse piirkonda ning seetõttu on ELil selge huvi töötada India ja Vaikse ookeani piirkonnas välja selge ja usaldusväärne ELi tasandi lähenemisviis;
18. tuletab sellega seoses meelde, et EL on India ja Vaikse ookeani piirkonnas oluline sidusrühm, kuna üle kolmandiku kogu Euroopa ekspordist läheb sellesse piirkonda, kus asuvad mitmed ELi peamised kaubanduspartnerid; rõhutab seetõttu, et EL sõltub takistusteta meremagistraalidest ja meresideliinidest, mis läbivad India ja Vaikse ookeani piirkonda, ning rõhutab, et Taiwanis väina kriisil oleksid seetõttu tõsised tagajärjed Euroopa kaubandusele ja majanduslikule heaolule;
19. tuletab meelde, et EL on Taiwanis suurim investor ja tal on juba olemas tugev koostööraamistik, mis on vaatamata kasvavatele ülemaailmsetele pingetele veelgi tugevnenud; rõhutab seetõttu, et ELil tervikuna ja üksikute liikmesriikidel on Taiwanis oma huvid, mida kaitsta; rõhutab lisaks, et liikmesriikidel on kohustus kaitsta oma kodanikke, kes elavad Taiwanis ja kogu piirkonnas;
20. tuletab meelde, et Taiwan on sarnaselt meelestatud partner, kellega ELil on ühised väärtused demokraatia, õigusriigi ja inimõiguste valdkonnas ning kellelt tal on palju õppida, eelkõige võitluses desinformatsiooni vastu ja seoses Taiwanis eduka pandeemia haldamisega, mille puhul tugineti tehnoloogiale;
21. tuletab meelde, kui oluline on tugevdada ELi ja Taiwanis dialoogi, süvendades suhteid kohalike osalejatega, sealhulgas kodanikuühiskonnaga, ning rõhutab, et selline tugevdatud teabevahetus aitab parandada ELi profiili ja nähtavust Taiwanis ning aitab kaasa ühistele jõupingutustele tegeleda desinformatsiooni ohuga, millega mõlemad

pooled üha enam kokku puutuvad;

22. väljendab heameelt Leedu hiljuti väljakuulutatud kava üle avada 2022. aasta sügisel Taipeis kaubandusesindus; kutsub teisi liikmesriike, kellel ei ole veel Taiwanis kaubandusesindust, seda eeskjuu järgima ja tugevdama oma poliitilisi suhteid Taiwaniga;
23. on veendunud, et alates 2. augustist 2022 HRV korraldatud hiljutised sõjalised provokatsioonid on taas kinnitanud, et EL ja selle liikmesriigid peavad pidama konstruktiivset arutelu selle üle, kuidas tugevdada koostööd Taiwaniga, tuginedes olemasolevale koostööle ja määrates kindlaks uued koostöövaldkonnad, et parandada ELi ja Taiwani kahepoolset koostööd ja sidemeid kõigil tasanditel;
24. leiab, et on põhjust uskuda, et HRV hiljutist eskaleerimist kavandati ammu ette ning et riigi juhtkond ootas lihtsalt sobivat ettekäännet oma tegevuse alustamiseks ja nii Taiwani reageerimisvõime kui ka Lääne valmisoleku kontrollimiseks;
25. tunnistab, et toetusavaldused – näiteks parlamendikülastused – on väärtuslikud, ning usub, et need võivad aidata kaasa heidutusele, kui nendega kaasneb sisuline koostöö muudes valdkondades; rõhutab, et parlamendikülastused on täiesti tavapärased ning aitavad suurendada mõlema poole teadlikkust ja vastastikust mõistmist ning tugevdada inimestevahelisi kontakte; toonitab oma kavatsust saata edaspidi Taiwani ametlikke parlamendidelegatsioone;
26. palub Taiwani parlamendil saata delegatsioon Euroopa Parlamenti, et laiendada parlamentaarset koostööd ELi ja Taiwani vahel;
27. lutsub ELi juhte üles võtma Taiwani väina olukord eelseisvatel Euroopa Ülemkogu ja välisasjade nõukogu kohtumistel päevakorda ning seisma novembris Indoneesias toimival G20 kohtumisel vastu HRV juhtkonnale seoses selle agressiooniga piirkonnas;
28. juhib tähelepanu Taiwani olulisele rollile maailmamajanduses, eelkõige arvestades selle juhtivat rolli pooljuhtide valdkonnas, ning rõhutab seetõttu Taiwani kui tehnoloogiliselt arenenud majanduse tähtsust ELi enda jõukuse ja majandusliku julgeoleku jaoks; kordab, et Taiwan on strateegiliselt tähtis mitte ainult usaldusväärse partnerina, vaid ka India ja Vaikse ookeani piirkonna eluliselt tähtsa partnerina;
29. tuletab sellega seoses meelde, et oma India ja Vaikse ookeani piirkonna strateegias nimetas EL Taiwani partneriks, kellega teha koostööd Taiwani jõupingutustes suurendada selle vastupanuvõimet ja seeläbi tegeleda Taiwani haavatavusega;
30. kordab oma varasemat üleskutset komisjonile algatada viivitamata mõjuhinnang, avalik konsultatsioon ja analüüs kahepoolse investeerimislepingu sõlmimiseks Taiwani ametiasutustega, et valmistada ette läbirääkimisi kahepoolsete majandussidemete süvendamiseks;
31. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, komisjoni asepresidendile ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale ning Taiwani ja Hiina Rahvavabariigi ametiasutustele.